ବିହାର ରାଜ୍ୟ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ପର୍ଷଦ

ବନାମ

ଅରୁଣ ଦାକ୍ଷୀ

ଅଗଷ୍ଟ 23, 2005

[ଅରିଜିତ ପଶାୟତ ଏବଂ ଏଚ. କେ. ସେମା, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ବିହାର ରାଜ୍ୟ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ପର୍ଷଦ (ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ମାହାଲର ପରିଚାଳନା ଏବଂ ଆବଣ୍ଟନ) ବିନିୟମାବଳୀ, 1983 - ଗୃହ ଆବଣ୍ଟନ ନ ହୋଇଥିବା- ବଇନା ଅର୍ଥ ଫେରସ୍ତ- ବିନିୟମାବଳୀର ତା'ଉପରେ 5 ପ୍ରତିଶତ ହାରରେ ସୁଧ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ -ଉପଭୋକ୍ତା ସୁରକ୍ଷା ଆୟୋଗଙ୍କ 18 ପ୍ରତିଶତ ହାରରେ ସୁଧ ପ୍ରଦାନ- ଏହାର ସଠିକତା: - କୁହାଗଲା: ଆୟୋଗ ବୈଧାନିକ ବିନିୟମାବଳୀ ଠାରୁ ଆଗକୁ ବଢ଼ିଥିଲେ- ପ୍ରତିବାଦୀ 5 ପ୍ରତିଶତ ମାତ୍ର ସୁଧ ପାଇବାକୁ ହକଦାର- ଉପଭୋକ୍ତା ସୁରକ୍ଷା ।

ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନରେ ବିଚାର ପାଇଁ ଯେଉଁ ପ୍ରଶ୍ନଟି ଉଠିଛି ତାହା ଏହିକି ଯେ ବିହାର ରାଜ୍ୟ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ପର୍ଷଦ (ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ମାହାଲ ପରିଚାଳନା ଏବଂ ଆବଣ୍ଟନ) ବିନିୟମାବଳୀ, 1983 ଅଧୀନରେ ଏମ.ଆଇ.ଜି. ଗୃହର ଆବଣ୍ଟନ ପାଇଁ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜମା କରାଯାଇଥିବା ବଇନା ଅର୍ଥ ଫେରସ୍ତ ଉପରେ 18 ପ୍ରତିଶତ ସୁଧ ପ୍ରଦାନ କରିବାରେ ଜାତୀୟ ଉପଭୋକ୍ତା ଆୟୋଗ ଠିକ୍ ଥିଲେ କି?

ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇ, ନ୍ୟାୟାଳୟ

କହିଲେ: ବିହାର ରାଜ୍ୟ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ପର୍ଷଦ (ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ମାହାଲ ପରିଚାଳନା ଏବଂ ଆବଣ୍ଟନ) ବିନିୟମାବଳୀ, 1983 ର ବିନିୟମାବଳୀ 45 ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ଯେ ଏହିପରି ଜମା ହୋଇଥିବା ଟଙ୍କା ଉପରେ 5 ପ୍ରତିଶତ ହାରରେ ସରଳ ସୁଧ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ । ବିନିୟମାବଳୀ ସ୍ୱୟଂସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିବାରୁ, ଆୟୋଗଙ୍କ ବୈଧାନିକ ବିନିୟମାବଳୀ ଦ୍ୱାରା ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ସୁଧ ବାହାରେ ଯିବା ଉଚିତ ନଥିଲା । ବିନିୟମାବଳୀ 45 ଅଧୀନରେ ପ୍ରତିବାଦୀ 5 ପ୍ରତିଶତ ହାରରେ ସୁଧ ପାଇବାକୁ ହକଦାର ଅଟନ୍ତି ।

ଗାଜିଆବାଦ ବିକାଶ ପ୍ରାଧିକାରୀ ବନାମ *ବଲବୀର ସିଂହ,* [2004] 5 **ଏସସିସି 65, ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଯାଇଛି ।**

ବିହାର ରାଜ୍ୟ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ପର୍ଷଦ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ *ବିଜୟ ଶରଣ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* **ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 17.2.1997 ରେ ଫଏସଲା ହୋଇଥିବା ଏସଏଲପି(ସି) ସଂଖ୍ୟା 26021-22/1995, ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।**

ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ଅଧିକାରିତା: ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 7225/2002 ।

ଆର.ପି. ସଂଖ୍ୟା 2099/1999 ରେ ଜାତୀୟ ଉପଭୋକ୍ତା ବିବାଦ ସମାଧାନ ଆୟୋଗ, ନୂଆଦିଲ୍ଲୀର ତା 5.12.2001 ରିଖର ରାୟ ତଥା ଆଦେଶରୁ

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଶ୍ରବନ କୁମାର ଏବଂ ହିମାଂଶୁ ଶେଖର ।

ପ୍ରତିବାଦୀ- ଏକ ତରଫା ।

ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ,

ଏଚ. କେ. ସେମା, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି : ବିହାର ରାଜ୍ୟ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ପର୍ଷଦ ଦ୍ୱାରା ଚୟନ କରାଯାଇଥିବା ଏହି ଆବେଦନଟି ଜାତୀୟ ଉପଭୋକ୍ତା ବିବାଦ ସମାଧାନ ଆୟୋଗ (ଏହା ପରେ ଆୟୋଗ) ଦ୍ୱାରା ପୁନରୀକ୍ଷଣ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 2099/1999 ରେ ପାରିତ ହୋଇଥିବା ରାୟ ତଥା ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ ହୋଇଛି, ଯାହା ରାଜ୍ୟ ଉପଭୋକ୍ତା ବିବାଦ ସମାଧାନ ଆୟୋଗ ଏବଂ ଜିଲ୍ଲା ଉପଭୋକ୍ତା ବିଚାରପୀଠ ଦ୍ୱାରା 18 ପ୍ରତିଶତ ସୁଧ ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ଆଦେଶକୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିଛି ।

ନୋଟିସ୍ ପାଇବା ସତ୍ତ୍ୱେ, ଏକମାତ୍ର ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ତରଫରୁ କେହି ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇନଥିଲେ ।

ସଂକ୍ଷେପରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା:-

27.7.1989 ରେ, ପ୍ରତିବାଦୀ ବିହାର ରାଜ୍ୟ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ପର୍ଷଦ (ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ମାହାଲ ପରିଚାଳନା ଏବଂ ଆବଣ୍ଟନ) ବିନିୟମାବଳୀ 1983 (ଏହା ପରେ ବିନିୟମାବଳୀ) ଅଧୀନରେ ବିହାରର ଭାଗଲପୁରର ବରାରୀ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ କଲୋନୀରେ ଏମ.ଆଇ.ଜି. ଗୃହ ଆବଣ୍ଟନ ପାଇଁ 15,000 ଟଙ୍କା ଜମା କରିଥିଲେ । ବିନିୟମାବଳୀ ଅଧୀନରେ ଲଟେରୀ ଖେଳ ଦ୍ୱାରା ପ୍ଲଟ୍/ଘର/ଫ୍ଲାଟ ଆବଣ୍ଟନ କରାଯିବ । ପ୍ରତିବାଦୀ ଲଟେରୀ ଖେଳରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ, ତେଣୁ, ତାଙ୍କୁ ଏମ.ଆଇ.ଜି. ବର୍ଗ ଅଧୀନରେ ଏକ ଗୃହର ଆବଣ୍ଟନ କରାଯାଇପାରିଲା ନାହିଁ । 28.7.1993 ରେ, ପ୍ରତିବାଦୀ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ 15, 000 ଟଙ୍କା ଫେରସ୍ତ ପାଇଁ ଆଇନତଃ ନୋଟିସ୍ ଜାରି କରିଥିଲେ । ଉପରୋକ୍ତ ନୋଟିସର ଉତ୍ତର ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତା 6.10.1993 ରିଖ ବିଶିଷ୍ଟ ଏକ ଚିଠି ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କୁ ଫେରସ୍ତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ମୂଳ ପେ-ଇନ୍-ସ୍ଲିପ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା । 15.11.1994 ରେ, ପ୍ରତିବାଦୀ ମୂଳ ପେ-ଇନ୍-ସ୍ଲିପ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ଏହାପରେ, ଆବେଦନକାରୀ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କୁ ତା 6.12.1995 ରିଖର ଚେକ୍ ସଂଖ୍ୟା 223231 ମାଧ୍ୟମରେ 15,000 ଟଙ୍କା ଫେରସ୍ତ କରିଥିଲେ । 26.3.1996 ରେ, ପ୍ରତିବାଦୀ ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପୀଠରେ ଏକ ଅଭିଯୋଗ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପୀଠ ଏକ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପାରିତ କରି ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ 18 ପ୍ରତିଶତ ସୁଧ ସହିତ 15,000 ଟଙ୍କା ଦେବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ 5, 000 ଟଙ୍କା କ୍ଷତିପୂରଣ ଆକାରରେ ଦେବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ବ୍ୟଥିତ ହୋଇ, ଆବେଦନକାରୀ ରାଜ୍ୟ ଉପଭୋକ୍ତା ଆୟୋଗଙ୍କ ନିକଟରେ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ, ଯାହାକୁ ତମାଦି ହୋଇଯାଇଥିବାରୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

କେବଳ ସୁଧ ହାରର ପ୍ରଶ୍ନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସୀମିତ ଥାଇ ଏହି ଅଧିସୂଚନା ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା ।

ଏହି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ, ଏହା ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇପାରେ ଯେ ଆୟୋଗଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଯୁକ୍ତି ଥିଲା ଯେ ବିନିୟମାବଳୀର ବିନିୟମାବଳୀ 45 ଅନୁଯାୟୀ, ସାଧାରଣ ସୁଧ @ 5 ପ୍ରତିଶତ ବଇନା ଅର୍ଥ ଉପରେ ଦେୟ ହେବ । ଏହା 5 ଅକ୍ଟୋବର, 2001 ରେ ଜାତୀୟ ଆୟୋଗଙ୍କ ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶରୁ ପ୍ରତୀତ ହେବ, ଅନୁରୂପ ଯୁକ୍ତି ମଧ୍ୟ ଆୟୋଗଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଉଠାଯାଇଥିଲା କିନ୍ତୁ ବିନା କୌଣସି ଫଳାଫଳରେ । ଆୟୋଗଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଏହା ମଧ୍ୟ ଅଣାଯାଇଥିଲା ଯେ ଏସ.ଏଲ.ପି. (ସି) ସଂଖ୍ୟା 26021-22/1995 ରୁ ଉଦ୍ଭିତ 17.2.1997 ରେ ଫଏସଲା ହୋଇଥିବା *ବିହାର ରାଜ୍ୟ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ପର୍ଷଦ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* ବନାମ *ବିଜୟ ଶରଣ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* ନାମକ ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 1566-67/1997 ରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ କହିଥିଲେ ଯେ ପ୍ରତିବାଦୀମାନେ 11 ପ୍ରତିଶତ ସୁଧ ବଦଳରେ ବିନିୟମାବଳୀର ବିନିୟମାବଳୀ 45 ଅଧୀନରେ 5 ପ୍ରତିଶତ ସୁଧ ପାଇବାକୁ ହକଦାର । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆହୁରି ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ଯେତେବେଳେ ବିନିୟମାବଳୀ ସୁଧ ହାର ସ୍ଥିର କଲା, ଆୟୋଗ ବିଧାନ ଦ୍ୱାରା ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ସୁଧ ବିପରୀତରେ ସୁଧ ଦେବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇପାରିଲେ ନାହିଁ ।

ଏହା ପରିଲକ୍ଷିତ ଯେ ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶରେ ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପୀଠ ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ଉପଭୋକ୍ତା ଆୟୋଗ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା 18 ପ୍ରତିଶତ ସୁଧ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରୁଥିବାବେଳେ ଜାତୀୟ ଆୟୋଗ, *ହୁଡ୍ା* ବନାମ *ଦର୍ଶ କୁମାର* ମାମଲାରେ ଆୟୋଗଙ୍କ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା 18 ପ୍ରତିଶତ ସୁଧ ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲେ । *ଗାଜିଆବାଦ ବିକାଶ ପ୍ରାଧିକାରୀ* ବନାମ *ବଲବୀର ସିଂହ*, [2004] 5 ଏସସିସି 65 ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା *ଦର୍ଶ କୁମାର* (ପୂର୍ବୋକ୍ତ) ମାମଲାରେ ଜାତୀୟ ଆୟୋଗ ଦ୍ୱାରା 18 ପ୍ରତିଶତ ସୁଧ ପ୍ରଦାନ ଉପରେ ବିଚାର କରାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଟିକିନିଖି ଆଲୋଚନା ପରେ ଏକ ସମ ହାରରେ 18 ପ୍ରତିଶତ ସୁଧ ପ୍ରଦାନକୁ ନାପସନ୍ଦ କରିଥିଲେ । ରାୟର ପରିଚ୍ଛେଦ 10 ରେ ଏହା ନିମ୍ନମତେ କୁହାଯାଇଥିଲା:-

> "ଉପରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ପରି, ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାମଲାର ତଥ୍ୟକୁ, ନିର୍ବିଶେଷରେ, ବିଚାରକୁ ନ ନେଇ ଜାତୀୟ ବିଚାରପୀଠ ବାର୍ଷିକ 18 ପ୍ରତିଶତ ସମ ହାରରେ ସୁଧ ପ୍ରଦାନ କରିଆସୁଛି । ଆମ୍ଭ ମତରେ, ଏହା ପୋଷଣୀୟ ନୁହେଁ । କ୍ଷତିପୂରଣର ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଶୀର୍ଷକ ତଳେ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ମାମଲାରୁ ମାମଲା ଭିନ୍ନ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ।"

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଶ୍ରୀମାନ ଓକିଲ ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଏବଂ ଆମ୍ଭ ମତରେ ଯଥାର୍ଥଭାବେ, ଯେ ଆୟୋଗ ବୈଧାନିକ ବିନିୟମାବଳୀ ଦ୍ୱାରା ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ସୁଧଠାରୁ ଅଧିକ ଯିବା ଉଚିତ ନଥିଲା, ଯାହା 5 ପ୍ରତିଶତରେ ସ୍ଥିର କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଉକ୍ତ ବିନିୟମାବଳୀର ବିନିୟମାବଳୀ 45 ଅନୁଯାୟୀ 18 ପ୍ରତିଶତ ସୁଧ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏବେର ମାମଲାରେ, ନିୟମାବଳୀ 45 ରେ ହିଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ ଏହିପରି ଜମା ହୋଇଥିବା ଟଙ୍କା ଉପରେ 5 ପ୍ରତିଶତ ହାରରେ ସରଳ ସୁଧ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ । ଏହି ନିୟମାବଳୀ ସ୍ୱୟଂସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିବାରୁ ଏବଂ ବିନିୟମାବଳୀ ଅଧୀନରେ ଦେୟଯୋଗ୍ୟ ସୁଧ, ବିହାର ରାଜ୍ୟ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ପର୍ଷଦ ବିନିୟମାବଳୀର ବିନିୟମାବଳୀ 45 ଅଧୀନରେ ଆଇନ ଦ୍ୱାରା ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ହେଉଥିବାରୁ, ଆୟୋଗ *ବଲବୀର ସିଂହ* (ପୂର୍ବୋକ୍ତ)

ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ସମ ହାରରେ 18 ପ୍ରତିଶତ ସୁଧ ପ୍ରଦାନ କରିବା ବ୍ୟତୀତ ବୈଧାନିକ ବିନିୟମାବଳୀର ସୀମା ବାହାରକୁ ଯିବା ଉଚିତ ନଥିଲା ।

ଉପରୋଲ୍ଲିଖିତ କାରଣଗୁଡ଼ିକରୁ, ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶଗୁଡ଼ିକ ଆଇନରେ ଅନୁରକ୍ଷଣୀୟ ନୁହେଁ ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ନାକଚ ତଥା ରଦ୍ଦ କରାଯାଉଛି । ବିନିୟମାବଳୀ 45 ଅଧୀନରେ ପ୍ରତିବାଦୀ 5 ପ୍ରତିଶତ ହାରରେ ସୁଧ ପାଇବାକୁ ହକଦାର । 5, 000 ଟଙ୍କାର କ୍ଷତିପୂରଣର ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ମଧ୍ୟ ରଦ୍ଦ କରାଯାଉଛି । ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଉଛି । କୌଣସି ବାବଦ ଖର୍ଚ୍ଚ ନାହିଁ ।

ଡି. ଜି.

ଆବେଦନକୁ ମଞ୍ଜୁରୀ ଦିଆଯାଇଛି ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମୋକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଂଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଅନୁବାଦିକା : ଶ୍ରୀମତୀ ଜୟା ମୁଖାର୍ଜୀ,
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ